

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 6

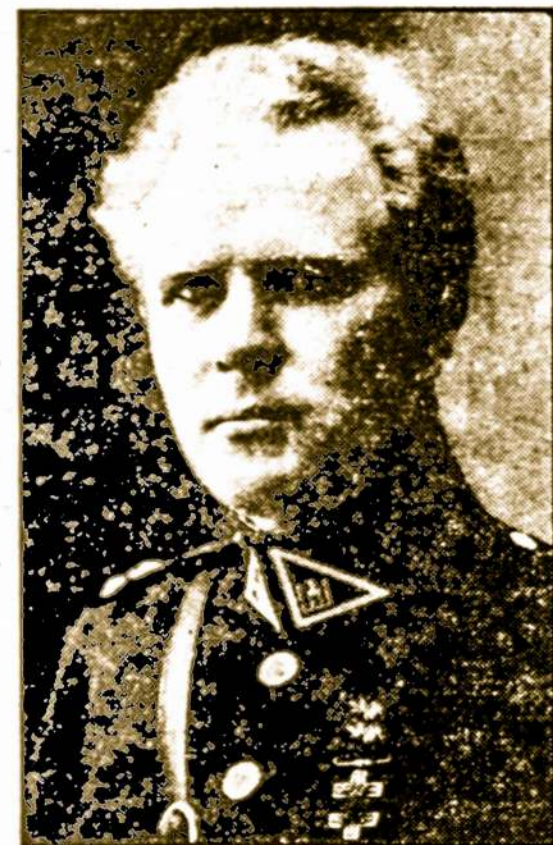
PHONE PARK 424

WORCESTER, MASS., 9 d. vasario (February), 1928.

KAINA 5 CENTAI Vol. XIV

LIETUVOS VALDŽIA DAVĖ ATSAKYMA LENKIJAI

Vilniuje užpuolė karo sandėlius. "Musų Rytojų" gerai sekasi. Lietuvoje nešalta. Francijos-Amerikos taika. Padegė dvi bažnyčias. Havanos konferencija. Melai apie Rusijos stovį. Aviacijos dovanos. Žuvininkai nuplaukė ant ledo. Nori panaikinti submarinus. Žiogų pavojus. Išlošė 1/2 milijono. Sandino ruošia naują karę.

Jonai! Tėvynė pavojuje. Plečkaitis organizuoja lenkus Lietuvą pult!.

Pulk. Petruitis.

LIETUVOS ATSAKYMAS

Lenkai jau gavo mūsų vyriausybės atsakymą į jų pasiūlymus ir, kaip girdėt iš spaudos pranešimų, tas atsakymas jiems labai nepatiko. Žinoma, ir negalėjo patikti. Bet daugiausia lenkams nepatinkamas dalykas visam atsakyme yra nurodymas į lenkų kariuomenę, apvilktą Lietuvos kariuomenės uniforma ir laikomą Lydos kareivinėse. Nors valstybių santykių praktikoje daug kas leidžiama, bet vis tik kariuomenės svetimomis uniformomis apengimas nėra niekur ir niekieno praktikuojamas. Net ir didžiojo karo metu, kur buvo vartojami visokie galimi apgavimai, tokio dalyko neteko girdėt. Visam kam yra tam tikros ribos.

Bet čia svarbu dar momentas, kuriuo visa tai buvo daroma. Ta "lietuviškoji" kariuomenė tebėra laikoma po to, kai Ženevoje panaikinta karo stovis, nuosirdžiai pasižadėta mest visus neprietelius veiksmus ir pasižadėta vest derybas, kad suėjus į gerus kaimyninius santykius. O tuo tarpu lenkų siuvyklos gamina "Lietuvos kariuomenę". Zaleskis, paduodamas ranką mūsų ministrui pirmininkui Ženevoje, visą laiką laikė peilį rankoj už pečių, gatavas kiekvienu momentu įsmeigtą peilį krutinėn. Čia jau tikrai lenkiškai. Tik lenkai moka taip elgtis. 1920 m. Paderevskis, besibučiuodamas su Lietuvos atstovu tuo pačiu laiku ruošė Vilniaus puolimą. Dabar Pilsudskis su Zaleskiu, spaudydami mūsų atstovams rankas ir dainuodami serenadas apie tai, kaip jie myli Lietuvą, irgi ruošė Želigovskiada,

Kaunan ir net biauresniu būdu, nes Želigovskis, nors ir vadino save ir savo sukilėlius "lietuviams", vis tik pasidrovėjo perrengt juos lietuvių uniformomis. Lenkai, kaip tikri pažangos žmonės, savo metodus vis tobulina. 1920 m. sukilimo lenkiškoji kariuomenė tik lietuviškos kilmės ir "vadavo" Vilnių. 1928 m. sukiltų jau pačių lietuvių kariuomenė ir "atvaduotų" Kauną. Taigi, toji lietuvių kariuomenė Lydos kareivinėse geriausiai rodo, koks vylingas kontragentas yra lenkas. Jis niekada negalima tikėti ir reikia laukt viso ko blogiausio. Šitas faktas turės parodyt ir Tautų Sąjungai ir visam pasauliui, kas ištikrųjų yra lenkai ir kiek galima tikėt jų žodžiais.

Negali lenkam patikt ir tai, kad Lietuva nori pradėt derybas nuo Želigovskio smurto pasėkų likvidavimo. Lenkai žino, kad to smurto svarbiausios pasėkos yra dvi: Suvalkų sutarties sulaužymas ir Lietuvos teritorijos okupacija. Be to, dar visoki Lietuvai padarytieji nuostoliai. Tuo tarpu lenkai norėtų viską pradėt tik nuo ambasadorių konferencijos sprendimo. Viską, kas buvo prieš 1923 m. kovo 14 d. lenkai norėtų išbraukt ir apie tai nekaltėt. "Žiurkime pirmyn, o ne atgal." — sako lenkai. Bet Lietuvai tokia tezę nėra priimtina, nors ją ir kažin kaip pirštų lenkai. Nepatinka lenkam ir tai, kad Lietuvos atsakymas kalbė apie Tautų Sąjungos derybose dalyvavimą. Mat, lenkam liudininkai labai nepageidaujami. Jie norėtų tartis su mumis "broliškai", be liudininkų. Be liudininkų tariantis mažiau teira reikalo varžytis, galima sutarto žodžio ir nesilaikyt. Mat, Suvalkų sutarties sulaužymas pamokė lenkus, kad sutarčių laužymas vis tik nemalonus dalykas ir reikia elgtis atsargiau, o ypač reikia vengt liudininkų. Be liudininkų daug kas galima padaryt neturint už tai jokios atsakomybės. O prie liudininkų jau kitas dalykas. Taigi Lietuvos atsakymas lenkam visais atžvilgiais nepatiko. Įdomu, ką gi toliau jie darys. Ar darys naujus pasiūlymus, ar polemizuos su Lietuvos iškeltais klausimais? Ypač klausimo dėl "Lietu-

Merginos naudoja "leap year" privilegijomis. Neprašius šių metų vienam mėnesiui, šios penkios panelės, dirbančios vienoj krautuvėj Cincinnati, Ohio, spėjo susižieduot, tik nežinia ar jų pačių iniciatyva, ar jų berniukų.

vos" kariuomenės Lydos kareivinėse jie nesitikėjo ir todėl pirmon galvon čia stengsis atvaizduot save užgautus ir izeistus. ("Lietuva")

NEŠALTAS ORAS

Kaunas, 15 sausio, 1928.— Siemet iš pradžių Lietuvoje žiema pasirodė gili ir šalta, o ypatingai dideli šalčiai buvo viduryje gruodžio mėnesy. Gi nuo naujų metų šaltis sumažėjo ir nuo 9 sausio oras visai sušilo ir dabar ištisą savaitę išbuvo polaidis ir temperatūra paskutinėmis dienomis laikosi ligi 1-2 laipsnių šilimos, kad stačiai atrodo į pavasarį. Sniegas jau beveik visai baigė tirpt. Lietuvos Sunus

SAVAITRAŠČIUI "MUSŲ RYTOJUI" NEPAPRAŠTAI GERAI SEKASI

Kaunas. — Kaip žinia dėl daugelio nepalankių aplinkybių lietuvių laikraščių eina visiems labai ne kaip, o kaiku rie iš jų tepagyvavę visai trumpą laiką paliove eje. Tačiau kaip dabar pasirodo ir pas mus Lietuvoje visgi esama ir gana laimingų laikraščių. Štai praėjusią vasarą tulų mūsų tautiečių pastangomis susitvėrė "Kaimo Žodžio" bendrovė, kuri pradėjo leist sodiečiams pritaikintą tautinės krypties savaitraštį "Musų Rytojus". Minėtam laikraščių paviko taip gerai patraukt prieš savęs sodiečius, kad jau pabaigoje praėjusių 1927 m. laikraštis turėjo 30 su viršum tukstančių prenumeratorių, o dabar po naujų me-

tu turis net 65,000 prenumeratorių. Laikraščiui taip nepaprastai sekasi, svarbiausia dėl jo pigumo, nes ištisiems metams tekinuoja tik 4 litai. Lietuvos sunus

FRANCIJOS-AMERIKOS TAIKA

Washington. — Francijos ir Amerikos 150 metų taikos sutarties daryta dar prieš Benjaminą Franklino — užsibaigė 6 vasario š.m. Nuo 6 vasario 1778 metų lig šiam laikui tos dvi šalys visuomet palaikė draugiškus ryšius ir viena kitai gelbėjo laike karo. Taikos kontraktui užsibaigus, abi šalys pritaria atnaujinimui to žymaus kontrakto su kaip, katrais pridėjimais. Abi šalys sutiko apsvarstyt tarpe save dalykus pirmiau negu paskelbt viena kitai karą. Faktinai tarpe šių šalių karas negali įvykt. Dokumentas sutarties padarytas tiktai reikia abiejų šalių patvirtinimo atatin kamų ypatų parašais.

HAVANOS KONFERENCIJA

Havana, Cuba. — Visų Amerikos šalių konferencija eina pirmyn su pilna ir pavyzdinga tvarka. Vedėjas konferencijos Kubos delegatų pirmininkas Dr. Antonio Sanchez Bustamente, veda posėdžius be bereikalingų vilkinimų, tad darbas eina sparčiai. Kitų šalių delegatų taipgi gerai prisiruošė prieš planuojamo darbo, tad kliučių ir painumų ne daug tebeatsiranda. Konferencijai laikas skirtas šešiom sa-

vaitėm. Delegatai tikisi, kad į laiką užbaigs savo darbą.

PADEGĖ DVI BAŽNYČIAS

Boston, Mass. — Dvi South Bostono bažnyčios tapo aukos kokio nors nežinomo padegėjo. Pirmiausia pradėjo degt baptistų bažnyčia, pasakui Šv. Eulalijos R.-katalikų bažnyčia. Baptistų bažnyčia beveik visa sudegė. Katalikų bažnyčioj pavyko gaisras užgesyt. Gaisro nuostoliai siekia \$75,000. Kas padegė bažnyčias, tuo tarpu nesusekta, tačiau policija apie tai darbuojasi.

AVIACIJOS DOVANOS

Paryžius, Franc. — Tarp tautinė Aviatorių Lyga paskyrė dvi dovanas labiausiai pasižymėjusiems 1927 metuose lakunams. Pirmą dovaną, aviatorių stovyla bus pasiūsta pulk. Charles Lindberga. Kita stovyla paskirta Anglijos lakunei poniai Bailej.

MELAI APIE RUSIJOS STOVĮ

Konstantinopolis, Turk. — Vėliausias gandas apie Rusijos stovį yra Teodozijos uostas ant pussalio Krimm prie Azovskų ir Juodųjų jurių, kurių vandeniai buk nukloti minomis. Apie Rusiją abelnai tiek buvo klaidingų žinių, kad nelabai galima tikėt, kad bent vienos iš jų teisingumo. Žinios iš Rygos rodo daugiausia melų apie Rusiją praneša. Vėliausios Rusijos sensacijos, yra suki-

limas Trockio pasekėjų pietų Rusijoje, bombardavimas Maskvos ir įvairus mušiai. Iš tų paskalų atrodo, kad visa Rusija apimta revoliucijos garu, kurio ištikrųjų ten nematyt.

ŽUVININKAI NUPLAUKĖ ANT LEDO

Buffalo, N. Y. — Vasario 5 dieną, vakare, 10 žuvininkų tapo nunešti vėjo į ežerą Erie. Žuvininkai buvo ant užsalusio ežero vandens, kuomet atsiskyrusis ledo plotas nunešė juos toli nuo krašto. Žmonės pateko dideliu pavojui. Keli laivai ir valtis išplaukė jų ieškot. Didelės bangos ir vėjas pridoda pavojaus kaip patekusiems į nelaimę žuvininkams, taip ir jų gelbėtojam.

NORI PANAIKINT SUBMARINUS

Washington. — Valstijos sekretorius Kellogg inėšė propoziciją, kad visos Europos, Amerikos ir kitų šalių valstijos panaikintų vartojimą submarinų kaip karo įrankius. Londono laikraštis Times, komentavo ant to užmanymo kaip labai prakiliaus, bet nepraktiško. Laikrašty buvo paminėta, kad Francija ir Italija priskaito submarinus butinai reikalingus ir naudingus laike karo.

ŽIOGŲ PAVOJUS

Jeruzalem, Palest. — Staiga iškilęs smarkus vėjas prašalino nuo Palestinos žiogų užpuolimo pavojų. Pereitą savaitę debesis žiogų pasirodė ties Wady arti Petra, kurį vėjas tiesiog neša link Palestinos. Palestinos valdžia sumobilizavo žmones kovot su tuo priešu. Vėjo putimas atsigrįžo kiton pusėn ir nuputė žiogus į tyrus kur juos laukia bado mirtis.

IŠLOŠĖ PUŠĖ MILIJONO

London, Ang. — Laikraščiuose patilpo žinia, kad Amerikos šokikė Jenny Dolly, išlošė kazyrėmis apie \$500,000 Francijos resorte Cannes. Šokikei korta sekėsi ištiesai per ketelą dienų.

SANDINO RUOŠIA NAUJĄ UŽPUOLIMĄ

Managua, Nic. — Amerikos marinų buriai skubiai nusiųsti į Matagalpą, nes gandas pasklydo, kad gen. Augustino Sandino pasirodė

Gerb. Pulkininke! Aš pasiryšęs už Tėvynę kovot, vargt, badaut ir mirt. Leit. Katkus.

toj apielinkėj ir ruošia naują užpuolimą. Žinios apie sugavimą ir nužudymą gen. Sandino pasirodė neteisingos. Jo kariuomenė prie El Chipotė buvo išvaikyta, bet susispietė kitoj vietoj. Toks kilnojimas kariuomenės iš vienos vietos į kitą, yra labai varginantis. Amerikos kareiviams klaidžiojimas po nepažįstamą šalį, suteikia daug nepatogumo.

VAIKAI PADEGĖ BAŽNYČIAS

Boston, Mass. — Šią savaitę gaisrai buvo atrasti aštuoniose Bostono bažnyčiose. Tyrinėjant, policija susėkė du vaiku, vieną 7 metų, antrą 14, kurie prisipažino pakurę 2 bažnyčias ir mokyklą. Lietuvių Šv. Petro bažnyčioj po laiptais taipgi buvo atrasta pakurtas laužas, bet laiku užgesinta.

VOLDEMARAS SUTINKA PRADĖT DERYBAS

Berlinas, Vok. — Lietuvos premieras Voldemaras pakaitė savo nuomonę kaslink pradėjimo stačių derybų su Lenkija apie galimybę taikos tarpe šių dviejų šalių. Premieras Voldemaras neseniai griežtai atsisakė nuo pasikalbėjimų su Lenkijos atstovais. Sekant atsilankymą į Berliną, jis sutiko susitarti su Lenkija kaip 25 vasario Kopenhagoj, Danijos sostinėj.

Čiauzimo čempionė

Tokio, Jap. — Tarpe Japonijos jaunimo sportas auga. Šią žiemą čiauzimo sporte pasižymėjo 13 metų mergaitė Midori Shioya, dalyvavusi Mandžurijos čiauzimo konkreste. Ji paėmė rekordą nučiauzus 1,500 metrų laike 3 minutų ir 50 sekundu.

